

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Válékán: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

I ÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 274.

TOLLHEGYEN.

— július 16.

(Vigyáznak!) A „közvélemény“ hiányáról panaszkodunk, pedig körülálglik a magyar népet megmozgató eseményeikből, hogy Magyarországnak évezredek keresztlől volt erőteljes közvéleménye. Aránylag több hirlapja van Magyarországnak, mint Európa bármely magas művelődési fokon álló nemzetének, a sajtót nevezik a „közvélemény“ tolmácsának s mégis úgy áll a dolog, hogy hazánkban vajmi kevés ember gondolkozik önállóan. Ennek oka éppen a sajtó túltengésében keresendő. Oly sok a reggel, este és a nap minden órájában megjelenő ujság, hogy az emberek meggyőződését lenyűgözték, gondolkodását félrevezették, az önálló emberek felfogásából álló u. n. közvélemény gyakorlásától a nemzetet elszoktatták. Hazugságokkal árasztja el a nemzetet s mivel nincs valódi közvélemény, a hazudozásokat kritika nélkül fogadjuk el, nem vizsgálva a tényeket, azok okait és okozatait, hanem a szerint, a mint egy-egy hazudozó lap temperamentumunkhoz, egyéni vágyainkhoz és érdekeinkhez tud simulni. Különösen akkor talál termő talajra a hazugság bolondgombája, ha gyűlöletünknek hizeleg. Tudjuk például, hogy ez idő szerint az a feladata a nemzet törvényhozásának és kormányának, hogy bizonyos átmeneti idő alatt a letűnt törvénytelen korszak rombolásainak nyomait eltakarja s azután, a választási reform végrehajtásával, következik a pozitív alkotások korszaka. A többségben levő függetlenségi pártra vár a jövő feladatainak megoldása, most azonban a jelen megfésülésén kívül tennivalójuk nincsen, ezzel lépett a választási urnák elé, ezenkívül egyéb alkotnivalója nincs. A hazugság azonban belebukik a két év előtt még annyira gyűlölt függetlenségi álcába, az igaz embereket elfeladónak bélyegzi, szabadgondolkodást, népjogokat propagál, valójában pedig a nemzet ellenségeinek malmára hajtja a vizet s a nemzet vezéreinek kezéből igyekszik kiűzni a fegyvereket, hogy a silányak magok maradjanak a téren s végzezzék a régi munkát, a melynek minden igyekezete az volt évtizedeken keresztül, hogy a függetlenségi eszme elhomályosítsák, a szabadgondolkodás békóba veressék, a népjogok pedig eltiportassanak. Ha e nemzetnek lenne önállóan fejlődő közvéleménye, akkor megértenék a hazug szónokok

és sajtó kétszínű játékát s ez a mérég nem hatná át meg át a nemzet mindenféle rétegeit. Igyekezzenek az új korszak vezérei új közvéleményt teremteni és a stószéken, a sajtóban és minden téren megteremteni az igazság uralmát, legyenek e tekintetben oly serények és ügyesek, mint a hazugság emberei, próbálja meg a közönség a hazugságnak az igazságtól való megkülönböztetését. Ez az egészséges közvélemény létrejöttének fő feltétele, ennél az átalakulásnál jobbat nem tanácsolhatunk, ha azt akarjuk, hogy a hazugság alakjai ne vonuljanak be ismét győzedelmesen

A gabona ára.

— július 16.

(R. Gy.) Nincs ma aktuálisabb kérdés, mint a gabonaáralakulás. A buza ára izgatja az egész évi munka eredményét leső gazda fantáziáját. A buza ára pedig száll alá, annál lejjebb, minél inkább közeledik az értékesítés ideje.

A gabona áralakulása egyáltalán fejtetőre van állítva. A buza, amely eddig ár tekintetében vezetett, ugyancsak leszorult a zab mellett, míg a rozs, amely rendszerint a második helyen volt, ma a kukoricával küzd a harmadik helyért.

Ezt a fordulatot azok, akik a dolgok mélyére nem igen tudnak, vagy akarnak hatolni, úgy magyarázzák, hogy a buza árhanatlásának oka Ausztria, amely nem akarja a magyar búzát venni.

A primitív ember is, ha minek okát nem tudja, reá tolja a szellemekre. Nekünk is sokban ily rossz szellemünk ugyan Ausztria, de már a buza áralakulását mégsem lehet egyszerűen az ő nyakába varrni.

Igaz, hogy hangulatesinálás céljára ügyesen van kihasználva, de az igazságtól messze jár az ilyen indokolás.

Könnyű ennek az ellenkezőjét bebizonyítani. Ausztriának nemcsak búzára van szüksége, hanem más gabonane-műre is s főleg zabra. Ha Ausztriának módjában volna a mi gabonaárainkat megszabni, akkor bizonynyal a zabot nem vásárolná 17 korona 80 fillérrel, hanem olcsóbban s mindenesetre ol-

csóbban, mint a búzát. Így vagyunk a kukoricával is.

Ezt a zab- és kukoricaárat azonban úgy Ausztria, mint Magyarország kénytelen megfizetni, mert a vámterület termelése nem fedezi a vámterület zab- és kukoricafogyasztását s így a hiányt állandóan külföldről kénytelen fedezni. A külföldről azonban csak a vám lefizetése mellett lehet zabot, vagy kukoricát behozni s így úgy a zab, mint a kukorica árában teljes mérvben érvényesül a vámvédelem. Azaz, ha védvámunk nem volna, úgy a zab 4 korona 80 fillérrel, a kukorica 1 korona 80 fillérrel volna olcsóbb.

Igen, de a búzával is van védvám, még pedig 6.30 korona s ez nemcsak hogy nem érvényesül, de a buza ára alacsonyabb, mint a nemzetközi buzaár, vagy legjobb esetben azzal egyenlő.

Igaz, csak hogy a búzával úgy vagyunk, hogy az ideai termés nemcsak fedezi majd a vámterület buza-fogyasztását, hanem még kivitelre is marad. Már pedig a vámvédelem csak ott érvényesül, ahol a termelés kisebb a fogyasztásnál. Magyarország buzaszükséglete a vetőmaggal együtt 32 millió métermázsaival bőven van fedezve, míg Ausztria szükséglete 12 millió métermázsa. Ez összesen 44 millió métermázsa. Termett pedig 46—47 millió métermázsa buza. Ezt a 2—3 millió métermázsa többletet kivinni nem tudjuk, mert ahhoz még mindig magasak a belföldi buzaárak. Ez a mennyiség tehát állandóan nyomást gyakorol majd az árakra s bekövetkezik az, hogy az alacsonyabb árak folytán fokozódó buza-fogyasztás felveszi a 2—3 millió métermázsa termésfelesleget is.

Ezen a bajon pedig korántsem segítünk azzal, hogy a búzát visszatartjuk százan, ezren, egyszóval elegenden ahhoz, hogy a buza ára a megcsökkenő kínálat folytán emelkedjék, talán épp arra a nivóra, amelyet a nemzetközi ár plusz búzavám eredményez.

Lehet, hogy ilyképp elérjük a 20—22 koronás buzaárat, csak hogy annak szomorú következményei lehetnek, mint minden spekulációnak. Volt már eset reá, hogy a gazdákat a buza visszatartására buzdították s a következménye

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhöges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mert hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche“ eredeti csomagolást.

F. ALFRED ROCHE & Co. Basel (Svájc)

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izmást.

„Roche“

Kapitány orvos rendelésre a gyógyszerüzletben. — Ára évenként 4—6 korona.

az lett, hogy az őszi magasabb buzaárakat tavasszal egy nagy áresés követte.

A buza visszatartásával nem tüntetjük el a felesleget, hanem még növeljük azt. Az egyszer elmult fogyasztás elveszett a termelőkre nézve s ha azt annak idején teljes mértékben ki nem aknáztuk, akkor az el nem fogyasztott áru a nyakunkon marad s nyomja az árakat.

Ha pl. 16 koronás buzaár mellett az őszi buzafogyasztás mondjuk 10 millió métermázsa, ugy 20 koronás ár mellett lesz 8—9 millió métermázsa, mert a fogyasztás mindenkor az árhoz alkalmazkodik.

A buzának 10 forintos árát elérhetjük tehát a buza visszatartásával, de csak ideig-óráig, mert a bekövetkező kínalat mindig erősebb lesz a felhalmozódott készletek következtében.

Azt se higyjük, hogy a börze nem eszkomptálja előre a gazdák árspekulációját. A börze emberei jobban tudják, mint a gazda, hogy van-e buzafeleslege a vámterületnek, vagy sem s hogy lehet-e a buza visszatartásával állandó eredményt elérni, vagy sem.

Amint a börze észreveszi, hogy a gazdák visszatartják a buzát, dacára annak, hogy kivitelfeleslegünk van, ugy tavaszra a la baisse fog spekulálni, mert tudja, hogy az őszi mesterséges visszatartásnak tavasszal egy tulkinálat lesz a vége, amikor a buzaárak esni fognak.

A buza árának emelkedését a vám mellett a következő eszközöktől várhatjuk:

1. A buzatermelés megszorításával területileg, ami még mindig nem jelenti, hogy a termés mennyisége ezáltal apadni fog.

2. Oly intézkedések életbeléptetése által, melyek buzafeleslegeinknek a külföldön való elhelyezését akár buza, akár liszt képében elősegítik s ilyképp a buzavám érvényesülését lehetővé teszik.

3. Gabonarakartári szövetkezetek felkarolásával.

4. A gabonatőzsde olyatén szabályozásával, hogy ott a tőzsdejáték bétöltassék s a gazdaközönség befolyása a tőzsde vezetésére biztosítsassék.

Addig is pedig, míg ez meglesz, a gazdák osszák be ugy az eladást, hogy az egész év áralakulását kiaknázhassák, vagy ha pillanatnyilag az áralakulás tényleg olyan, hogy a gazda amellett számítását megtalálja, ugy adja el egész buzatermését, de a buza hosszúságos visszatartásával ne spekuláljon, mert abból csak annak lesz haszna, aki az esetleg beálló áremelkedést bölcsen kihasználja.

Politikai hírek.

— **Az egri választás.** Szederkényi Nándor főispáni kinevezése folytán megüresedett egri kerületbe ma folyt le a képviselőválasztás Babocsay Sándor függetlenségi pártit választották meg 281 szótöbbséggel Csutrás László szintén függetlenséggel szemben. A képviselőt Rátvely Géza dr. választási elnök üdvözölte, aki hosszabb beszédben köszönte meg e bizalmat.

— **Medákovits nyilatkozata.** Medákovits dr. a horvát tartománygyűlés elnöke, ma nyilatkozott egy hírlapiró előtt a politikai helyzetről. Hangsúlyozza a magyar koincióhoz való hűséget, ugyszintén kívánatosnak mondja az új horvátországi kormány sürgős kinevezését. Szavait így végzi: „A kormány kinevezetésének elhalasztása egyrésztől ugyan intrikákra is visszavezethető, másrésztől azonban ezt egész logikus körülményekkel is lehet indokolni. Ha az uralkodó a kinevezési okiratot nem irta alá bécsi tartózkodása folyamán, ugy az is magyarázatul szolgálhat, hogy mint mindenik politikus nyaranta szívesen szentel egy kis időt a pihenésre, az agg uralkodó is szükségét érzi ennek a nyugalomnak és hogy ez az oka annak, hogy a szentesítés mindeddig meg nem történt. Mi azonban most is, mint eddig is, teljesen meg vagyunk győződve arról, hogy hazánkban az ügyek egész normálisan fognak lefolyni és ezen szilárd meggyőződésünktől semmi által sem tántorított

jük el magunkat. Mert sem a korona, sem a közös kormány, sem hazánk érdekét nem mozdítaná elő, ha céljaink elé bármi akadályokat is gördítenének, mert ezen akadályok pontosan kijelölt utunktól semmiképen sem térítenének el és a mérvadó tényezőknek előbb vagy utóbb mégis csak hozzánk kellene visszatérniök. Ugy a közös kormány, valamint a bán ő kegyelmessége, ugyszintén a vezető udvari körök mindezt igen jól tudják. Mindezek alapján teljes nyugalommal tekinthetünk a jövő elé.”

— **Megyei tisztviselők közgyűlése.** Budapestről jelentik: A „Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete“ ma közgyűlést tartott. Az egyesület kizárta kebeléből mindazon tisztviselőket, a kik a Fejérvári kormány alatt hivatalos megbízásokat vállaltak. Programját a közgyűlés következőleg határozta meg:

„Törekedni kell a szolgálati pragmatika megalkotására, az 1836. évi XXI. t. c. revíziójára tekintettel a főispáni jogkör megszorítására és a törvényhatósági bizottság autonóm jogainak kiszélesítésére; törekedni kell a közigazgatási bíróság hatáskörének kitégítésére, a nyugdíjügy országos rendezésére, a dologi általánnyok törvényhozási úton való rendezésére, a vármegyei pénztárak és számvéviségek visszaállítására.”

Megválasztották elnökül Fazekas Ágostont, ugyszintén a tisztviselőkart. Disztagokul választották meg gróf Andrássy Gyula, gróf Hadik Ferenc és báró Prónay Dezső.

A kivándorlás.

II.

— július 16.

(Sz—ó I—n.) Ez a sorsa a balgán reménykedő, kötélnek álló kivándorlóknak; Visszakerül legtöbb része — nem gazdagnak! nem! hanem lefogyva, elrongyosodva, koldusabbban, mint akármelyik koldus... De némelyik meg vissza sem tud jönni, mert elpusztul ott az idegenben, vagy mert nem tud miből!

Csak millió közül egy az, akit kajsira vesz ott az idegen világban a szerencse!

És — sajnos! a mi népünk kivándorlóinak minden egyes tagja azt hiszi, ugy reméli, hogy milliók közül éppen ő lesz az az egy!... És mindenik csatlakozik!

De nemesak a tudatlan, ottani viszonyokat nem ismerő, földrajzi ismeret nélküli,

Muskátlis ablakok . . .

Muskátlis ablakok, fehér, kicsi házak,
Ne irigyeljétek a nagy palotákat!
Nagy ott a csillogás, sok a pénz, a párna, —
De igaz boldogság
Több van itt a fehér, alacsony szobákba.

Piros-pozsgás arcu, szép falusi lányok,
Jobb a ti lelketek, tisztább az imátek,
Mint azoké, akik, ha imára mennek
Pompás templomokba, —
Drágagyöngyöt, ékeztet föl magokra vesznek.

Napsütötte arcu, munkás, vig legények,
Város sápadt fiát ne irigyeljétek!
Nem tudjátok mi a város éjje, szennyje . . .
Mindem áldott este
Édes, könnyű álom száll a lelketekre.

Muskátlis ablakok, lányok és legények,
Őn be nagy örömmel, boldogsággal nézlek . . .
És a boldogságban az a vágyam támad:
Bár e tisztia képek,
Addig, amíg álek, — vélelem maradnának!
(Ese s jén) **Szunyogh Barna.**

Megöszülünk.

— Irta: Vidovich Ernő. —

Vyllandt Miklós már másodnapja veszekedett a gradiskai kastélyban két parkétgyárossal, a kik teméntelen fenyőfát akartak rendelni az erdejéből. A külföldi két fillér volt köbméterenkint s az egykori vidám hadnagy sokszor már már azt mondta: — Jól van, maguknak adom borralónak.

A végén mégis eszébe jutott, hogy már idestova esztendeje levetette a daliás két atillát s azóta jó gazda leit belőle. Különben volt mellette valaki, a ki az ellágyulás pillanataiban megfenyegette:

— Majd adok én magának. Elpazarol mindent, mi marad akkor a „kicsi“-nek.

S ez a gondolat kökeménnyá tette a Vyllandt szívet. Nem engedhetett, mert a kis csodabogár — így hívták azt a kis jószágot, a ki megaranyozta mind kettőjük életét — szegényen marad.

Harmadnap reggel, a két francia beadta a derekát s Vyllandt besöpört egy halom pénzt.

Ugyanakkor egy távirat érkezett, a mely nagyon megörvendeztette az ifju házaspárt. Az volt benne, hogy Donner és Kapornay sz esti vonattal érkeznek.

Ezenek a táviratnak előzménye is volt. Vyllandt a két bátyjával meglátogatta a télen Donner, a ki kiscigányi magányában szintén

gazdálkodott. A török tatár pusztítás történetiről méltán fordulhatnak adatokért Donnerhez, oly pusztítást vitt véghez a három Vyllandt. Nem maradt a kastélyban éppen semmi, mikor összetörtek az utolsó poharat, a butorokhoz fordultak, ugy hogy a távozásuk után Donner keservesen sóhajtott fel.

— Mit szólsz majd ehhez a feleségem?
Ekkor ígérte meg Donner és Kapornay, hogy hamarosan meglátogatják Vyllandtot, a minek eleget is tettek.

Miklós maga sietett a vendégei elé. Mikor egymásra néztek mindegyiknek az járt az eszében, hogy többé nem tehetnének oly könnyelmű fogadást, hogy egy év alatt megházasodnak. Az arcuk borestás volt, firtjeik között már nagyon sok volt a szerencsehajszál.

— Öregszünk, pajtás — sóhajtott Kapornay.

Csakugyan elmult a fiatalos tréfák korszaka. Vyllandt mégsem számított erre, mert vacsora után a dohányzóba hívta társait. Figyelmét nem kerülte el az a pillantás, melyet Donner és Kapornay váltottak, maga is elkezdett mosolyogni a bajusza alatt.

Bizarr legényszoba volt. Középen gyulatlan tölgyfaasztal, körötte hasonló lócák, vastag, szinte eltörhetetlen üveg poharak az asztalán s egyéb semmi.

— Hát ez mi? — kérdé ámulva Donner.

— Az — felelt Vyllandt — horvátországi szokás. Saját tapasztalatom. Ahány-szor környékbeli urak, vagy a testvéreim itt

tájékozatlan földműves nép ül fel az ügynökök csábítgatásainak, hanem még az iskolázottabb gazdaközönség is, a melyet nem annyira a tudatlanságból származó hiszékenység, s nem is a könnyebb megélhetés reménye, mint inkább a meggazdagodás vágya vonz az új világ felé.

Az egyiket vágya vezérli, a másik elme azért, mert mindent oly szépnek, jónak hisz, amint azt a kivándorlásra csábító ügynököktől hallotta s csak ott ébred fel a kegyetlen valóra! . . .

Hiszen igaz, hogy ott nagyobb a munka fizetése, több a pénz mennyisége, de az is igaz, hogy minden tárgy, minden élelmi cikk és egyéb szükséglet értéke a munkáért kapott pénzösszeg arányában növekszik. Abból bizony meggazdagodni nem lehet! Csak a felfedezés korában ment az olyan könnyen egyes „szerencsés fiú”-aknak, de az már elmúlt! Azóta kispadtak az aranyforrások, most már csak a nehéz, keserves munka nyújt ott is megélhetést! S így állván a dolog, nem ezerszerte jobb-e itt maradni, itt fáradni, itt dolgozni, minden tőlünk telhető e háza, a szegény magyar háza javára áldozni, amelynek úgy is szüksége van minden fiára, minden gyermekére, hogy azokra támaszkodhasson s megossza velök — mint anya a szerető, hálás gyermekkel — a terhet, amelyet a szív, az otthonlét boldog tudatában meg sem érez, vagy könnyebben visel el!

Fel kell világosítani a félrevezetett, elcsábított földnépet minderről, hogy vissza rettentjük a kivándorlástól! Ez ezáltal szolgálunk a hazának, mert visszatartjuk s meggyőzzük ennek előnyös voltáról annak fiait s mert a nép érdekét mozdítjuk elő!

A lapok egymásra közlik az elrettentő példákat. Debrecen polgármestere is óvó, intő szót intéz általunk a gazda és munkásnéphez, hogy világosságot vessen a kivándorlókra várakozó borzasztó nehéz helyzetre. Amikor ezzel a kivándorlást esőként lenyújtják, egyszerűen kéri és inti a közönséget, hogy fel ne üljenek az éfélé vállalatok ügynökeinek s ne adjanak hitelt azok hazug, csábító ingerü ígéreteinek.

Kanadában valami földparcellázó és telepítő részvénytársaság alakult, melynek célja a földművelő és gazda közönséget Kanadába leendő kivándorlásra és letelepedésre buzdítani s olcsón vásárolt földterületeket hiszékeny közönségnek nagy haszonnal eladni.

Ne hogy ebből bárkinek is kára származék, a fentiekre a város lakosságát mi is figyelmeztetjük s felvilágosítjuk arról, hogy

a cég által eladásra szánt földterület a tengerparttól több ezer kilométerre fekszik és hogy az ottani éghajlati viszonyok honosaitra nézve nagyon kedvezőtlenek, mert a tél csaknem 7-8 hónapig tart, zord és nagyon hideg!

De azért bizonyára lesznek, akik még ennek is felfognak ülni! . . . Nem fogunk rajta csodálkozni! Elvakult ma napság már a mi népünk, elvakították a hamis proféták, hazudozók, ügynökök és mások s inkább hisz ezeknek, mint hogy igaz jó akaróinak intő szavát meghallgassa!

Régi dolog! mindig igaz volt, most is az, hogy . . . maga kárán tanul a magyar!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítókától.)

I.

— július 16.

Mint képviselői körökből értesülünk a költségvetés tárgyalása valószínűleg tíz napig tart és bizonyos, hogy a kormánynak most már újabb indennitásra nem lesz szüksége. A kultusz tárcánál három-négy nemzetiségi szólat fel, a többi tárca tárgyalásánál egy, esetleg két szólokuk beszél. A koalíciós pártokban arra számítanak, hogy hétfőn elvégzi a Ház a kultusztárcát, sőt belefog az igazságügyi tárcába is, ezt kedden elintézné és megkezdí a belügyi tárca tárgyalását. Szerdán a belügyi és honvédelmi költségvetést, csütörtökön a földművelésügyi és kereskedelmi, pénteken a pénzügyi költségvetést tárgyalja a képviselőház, az utóbbi esetleg szombatra maradna. Még a napokban betérjeszti Wekerle miniszterelnök mint pénzügyminiszter a felhatalmazási törvényjavaslatot s alkalmasint egy nap alatt el is intézi. A főrendiház egy ülésen végez a költségvetéssel, úgy, hogy az országgyűlés körülbelül július 28-ára befejezi tanácskozását.

Nagyon gyér érdeklődés mellett nyitotta meg 10 órakor Justh Gyula elnök az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után felhatalmazást kér a Háztól, hogy Pisztorý Mór halála által megüresedett kolozsvári I-ső kerületben a választást elrendelhesse.

mint jöttem hazafelé, a vonalon Miklósról beszéltek. Megtudtam, hogy itt tanyázol s azért jöttem erre.

— Szerencsés véletlen — szól Miklós. S a négy jóbarát keze hosszan összefert.

S reggelig tartott a gradiskai találkozás. Kapornay s Donner épen úgy mulattak mint régen, Vyllandt ugyanazokat az eszavesszeti boldogságokat követte el, Bálványos előtt újra megjelent az a szőke hajfürtöktől árnyékolt hajkorona, szóval minden úgy volt, mint régen.

Azaz nem egészen. Mikor négy óra körül a nap első sugarait bocsátotta be az ablakon át, mind észrevették, hogy többé nem ifjú kedvvel mulatnak. Szemüket majd leragasztotta az álmoság, fáradt volt mind a négy.

— Menjünk aludni — szól nagyot ásítva Kapornay.

S a mint végig mentek a kisértetiesen kongó folyosókon, Donner szavára még ijesztebbnek tünnek fel a komor, — sötét falak:

— Öszülünk, gyerekek, megöszülünk — szól Donner.

S avval a tudattal tért nyugvóra mind a négy, hogy nincs mit sajnálni, vagy valóra válnak az álmok, a vágyak, vagy nem, de a boldogságot meg lehet találni mind a kettőben.

A Ház a felhatalmazást megadja.

Elnök bemutatja a beérkezett irományokat és jelenti, hogy több képviselő szabadságot kér.

A Ház a szabadságot megadja, az irományokat pedig a bizottságok elé utasítja.

Kéri az elnök, hogy a függő államadóságot ellenőrző bizottság jelentését vegye a Ház utólagosan tudomásul.

A Ház a jelentést tudomásul veszi.

Az elnök jelenti, hogy a pénzügyminiszteri tárca tárgyalásánál Feleszley osztálytanácsos jelen lesz, hogy az esetleg felvilágosításokat a Háznak megadja.

Következik a közoktatásügyi tárca költségvetése.

Sághy Gyula előadó ismerteti a tárca költségvetését.

Elnök kéri az előadót, hogy szorosán a tételt ismertesse.

Sághy Gyula: Nagyon rövid lesz, de a tétel főbb pontjait ismertetni kell. Ezután röviden összefoglalva vázolja a tételt s kéri az elfogadását.

Polit Mihály: Általánosan kíván a tételhez szólni.

Elnök: Általánosan nem szólhat. A házszabályok értelmében csak a tételhez szólhat hozzá.

Polit Mihály engedélyt kér a Háztól, hogy általánosságban szólhasson.

A Ház megadja az engedélyt.

Polit Mihály: A mikor az új korszaknak Apponyi Albert gróf lett a kultuszminisztere, nagyon örült neki, mert elvárta, hogy ez a férfiú, aki éppen a civilizált világban nagy hírnévnek örvend, helyes, okos kultuszpolitikát fog folytatni. Amde esalódott benne. Nem vonta vissza a Lukács féle sérelmes nyelvrendeletet s ez annak a bizonyítéka, hogy gróf Apponyi a régi vágáson halad igaz, hogy „nyelvében él a nemzet”, de államnyelv az ismeretlen fogalom, melyet semmiféle erőszakkal nem lehet a nem magyar ajkúakra rátukmálni. Panaszodik, a szerb egyházi autonómia megcsönkítése miatt. Az egyházak autonómiáját egyáltalán nagyon fontosnak mondja, mert hol volna a magyarok, ha nem biztosították volna teljes autonómiát a protestáns egyháznak? Kifogásolja, hogy az egyházi kongresszusnak a király magyar nyelvű leiratokat küld. Ez nem egységes állapot.

Kifogásolja, hogy Apponyi Albert nem vonja vissza Lukács Györgynek rendeletét, mely a nemzetiségeket felháborítja. Kérdi, hogy van-e annak valami értelme, vagy lehet-e ennek a rendeletnek erejével nyelv-egységet teremteni. Ez nem helyes kultuszpolitika. Pedig Magyarországon éppen a kultuszminiszteré a szerep, a nagy feladat, hogy belbékét teremtsen. Ne legyen a mai többség hazafissabb Deák Ferenonél, báró Eötvös Józsefnél és Andrássy Gyulánál. — Pedig azok szabadelvűek voltak a nemzetiségekkel szemben, mert nem törekedtek tüsszel vassal a nyelvegységre, a mi nem egyéb az államnyelv abszolutizmusáról. — Kéri a kultuszminisztert, hogy térjen vissza Eötvös József politikájához, a mely egyedül békére vezet. Felolvassa a 68-évi 44-ik 1. cikket, amely még érvényben van és teljes kulturális szabadságot biztosít a nemzetiségeknek. Kérdi, hogy miért nem hajtják az élő törvényt végre, hogy miért nem szesülnek a nemzetiségi egyházak legalább azokban a szabadságokban mint a többi, pl. a protestáns egyházak. A költségvetést nem fogadja el, mert a kultusz tárca intézményei a nemzetiségek ellen irányulnak.

Lázár Pál: Kéri, hogy általánosan szólhasson a költségvetéshez. A Ház a kívánást megadja.

Lázár Pál: Különösnek találja, hogy Polit nem akarja tudni, hogy mi az államnyelv. Hát tudja-e, hogy mi a francia, az angol, és a német államnyelv. Lehet, hogy azért nem érti Polit az államnyelv természetét, mert hozzá van szokva, hogy Ausztria felé kacintgasson. Ausztriában pedig tényleg nincs államnyelv, mert ott nincs egységes nemzet — A kultuszminisztert kéri, hogy emelje a tanárok fizetését és hogy tiltsa be az évről évre való tankönyv változtatást, a mely nem egyéb egyesek üzleti érdekénél. (Helyeslés.)

jártak, — mindig összezuztak egy szoba burtok, ezt nem lehet összezuzni.

Donner és Kapornay öszonáztek.

— Lefőzött a fiú.

Vyllandt hosszuszárú, — török csibukokat hozott s rágyújtottak. Mily más esoportozat volt most a három jóbarát, mint három évvel ezelőtt, mikor a „Kék Csillag” hosszú asztala mellett cigarettáztak.

— De megváltoztunk fiúk — szólalt meg Kapornay.

— Ez a sorsunk mindnyájunknak — felelt Donner. Nehány évig kitomboljuk magunkat, elkövetjük a legeszetlenebb ostobaságokat, azután kijózanodunk a hosszú mámorból s egy hosszú életem kereszttől mindig azokat az ostobaságokat szégyeljük, melyeket ifjú korunkban elkövetünk.

— Kivéve a ki örökké megmarad álomkergetőnek — szól Vyllandt.

— Szegény Endre — sóhajtott Donner.

Elkomorultak egy pillanatra. Az a dalás főhadnagy állott előttük, a kit csendes, szomorú mivoltában annyira szerettek.

Azután . . . előttük állott a valóságban is. Éppen olyan volt, mint mikor utoljára látták, csak az egyenruhája más. Arcán most is ott volt a keserű kifejezés, a termete most is oly izmos, szikár, csak a bőre vált napbarnítottá.

— Hivatok, itt vagyok — szól.

— Hát te, hogy kerülsz ide.

— Felozlatták a csendőrséget s visszarendeltek Dombóvárra az ezredemhez. A

Kárhoztatja a mai vizsgarendszert, a mely ugyanis felesleges, mert a tanító ugyanis mindig tisztában lehet a növendékek készségével. Magának az érettségi vizsgának az eltörlését is követeli. Az egyetemi vizsgálatok rendjével sincs megegyezve. Szeretné, ha a műegyetemi doktorokat is sub auspiciis régis lehetne felavatni. — Végre kifejezetten ama óhaját hangoztatja, hogy a műegyetem helytelen elnevezés. műszaki egyetemre változtassák. A költségvetést elfogadja. (Éljenezés)

Elnök: Szólásra senki sincs feljegyezve, a vitát bezárja.

Gróf Apponyi Albert: Noha most sajtósági költségvetést tárgyalunk, mégis szükségesnek véli, hogy némely elhangzott megjegyzésre megadja a feleletet. Politának a Lukács-féle nyelvrendelettről mondott megjegyzésére most nem válaszol. Ugyis interpelláció van e kérdésben. Majd annak során részletesen nyilatkozik. Magyarországnak — Polit igen helyesen mondta — csakugyan az a hivatása, hogy a nyugati kultúrának végvéra legyen. — De ez csak az összerők koncentrációjával lehetséges. (Helyeslés.) A költségvetésből bizonyítja, hogy a kormány igen sokat fordít a felekezeti iskolákra is. Teszi ezt, mert támogatni akar minden tényezőt, a mely a kultúrát terjeszti. — Ennek ellenében pedig elvárjuk, hogy a nemzeti szellemet ápolják. (Ugy van! Ugy van!) Egető szükség van állami iskolákra, mert nem lehet tűrni az analfabéták ijesztően nagy számát. Mi minden vonalon arra törekszünk, hogy az állam egységét kidomborítsuk. —

Rövid hivatalba való lépése óta is számos visszaélést tapasztalt a nemzetiségi iskolákban, számos román tankönyvet vizsgáltatott, különösen történelmi tankönyveket, a melyekben igen ravaszul nem volt kifejezésre juttatva a magyar nemzeti állam osztatlan egysége. A mi a szerb egyházi autonómiát illeti, a kormány minden sérelemre tekintettel lesz. Helyesen mondotta a kérdésnél Polit, hogy a politikának semmi köze az egyháznak. Ez helyes, sőt elfogadja és alkalmazza is, ha majd Polit az ellenkezőt igyekszik érvényesíteni, felel most a Ház megjegyzésére. A műegyetem ügye a szíven fekszik. A mi a tanulók jogos érdekeit illeti, azt szíven hordja és a legközelebbi költségvetésben ennek bizonyítékát fogja nyújtani. Kéri a költségvetés elfogadását. (Hosszan tartó taps)

Elnök szavazás alá bocsájtja a tételt. A Ház elfogadja.

A második tételhez szól

Vizy Ferenc: Engedelmet kér a Háztól, hogy általánosságban is beszélhessen. Vitatkozik Polit Mihályival.

Jegyző: Tételenként felolvassa a költségvetést, melyet a Ház néhány megjegyzés után elfogad.

Elnök: Az ülést 10 percre felfüggeszti.

(Távirati tudósítás.) Szünet után **Vajda Sándor** (nemzetiségi) szólott. A többi közt tiltakozik az ellen, hogy román vidéken magyarjaink iskolákat állítanak fel. **Kubik Béla** (közbekia) pusztuljon innen, ne beszéljen így! Fogja be a száját! **Vajda** ezután félbeszakítja beszédét. A tételt nem fogadja el. **Tutsek Sándor** vissza utasítja a nemzetiségek igazságtalan támadásait. A tételt elfogadja. **Ballagi Aladár** a polgári iskolák tételénél ezek fejlesztését sürgeti. **Gróf Apponyi Albert** igéri, hogy a polgári iskolák fejlesztésére különös gondot fog fordítani. Az egyházak segítségének tételénél báró **Bánffy Dezső** szólal fel. Szükségesnek tartja még egy görögkatholikus püspökség felállítását. Ennek szükségét számos statisztikai adattal bizonyítja. Erre elnök a vitát holnapra halasztja. **Wekerle Sándor** javaslatot terjeszt be az indemnitásnak még egy holnapra való kiterjesztése tárgyában. Ki fog

adatni a pénzügyi bizottságnak. Végül **Apponyi Albert** vallás- és közoktatási-miniszter terjeszt be javaslatot, mire az ülés 3 és egynegyed óraker véget ért.

II.

A főrendiház ülése.

(Távirati tudósítás.) A főrendiház ma ülést tartott a gróf **Dessewffy Aurél** elnöklete alatt. Bemutatják a képviselőház részéről érkezett átiratot. **Gróf Zichy Nándor** és **gróf Cziráky Antal** sürgősségi indítványt nyújtanak be az iránt, hogy a képviselőház által átküldött átiratokat tárgyalják és szavazzák meg hozzászólás nélkül. A főrendek ennek következtében elfogadják a bírának és ügyészeknek az igazságügyminisztériumban való aik. imazásáról, a Horvátországgal való pénzügyi egyezményről, a Svájccal való kereskedelmi szerződésről és az állategészségügyi egyezményről szóló javaslatokat. Az ülésnek több tárgya nem volt.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** A városi tanács ma Kovács József polgármester elnöklete alatt ülést tartott. A folyó ügyeket tárgyalák.

× **Kinevezések a vármegyén.** A főispán a Rózsa Ernő szolgabíró megválasztásával megüresedett I. osztályú díjas közigazgatási gyakornokká dr. Várdi Szabó Jánost nevezte ki, a megüresedett II. osztályú közigazgatási gyakornoki állást Wessprémy Barna eddigi díjtalan gyakornok nyerte el. A főispán még díjtalan közigazgatási gyakornokká dr. Cseke Sándor ügyvédjelöltet nevezte ki.

× **Hét éven felüli levő gyermekek tartás-költsége.** A belügyminiszter egy előfordult eset alkalmából kimondotta, hogy a hét éven felüli gyermekek gondozásáért csak akkor előlegezi a díjakat az országos betegápolási alap, ha ezek a költségek a gyermeknek az állami gyermekmenedékhely kötelezésében történt gondozása idejében merültek föl. Minden más esetben a gyermek illetősége szerint való községgel szemben lehet a követelést érvényesíteni.

× **Főispán és csendőrség.** A darabont kormány a csendőrségi utasítást akként javította ki, hogy a főispán és azon hatósági közegek közé tartozik, akik a csendőrségi karhatalmat igénybe vehetik. **Andrássy Gyula** gróf belügyminiszter most a darabont rendeletét megsemmisítette. Ez is az új korszak jele.

NAPI HIREK.

A kereskedők vasárnapja.

— július 16.

A mit a kereskedők kívinni akartak, hogy a nyári hónapok alatt legalább az egy napon, vasárnapon pihenhessenek, az csak részben sikerülhetett, melynek oka a kereskedők érdeklében gyökerezik.

Igy például a vaskereskedők azt állítják, hogy náluk sokszor egész héten át nincs forgalom, csak vasárnap reggel, mikor a gazdálkodó ember a tanyáról hazatérve, megteszi a szükséges bevásárlásokat. Minek tehát az a következménye, hogy ők üzleteiket vasárnap kénytelenek nyitva tartani.

Hasonlóan cselekednek más kereskedők, például több vallásos izraelita kereskedő, kik

üzleteiket szombaton zárva tartják, ők úgy gondolkoznak, hogy egy héten keresztül két napon át üzleteiket zárva nem tarthatják.

Nagyon sok kereskedésben éppen vasárnap van vevő, ezt a tapasztalás is mutatja, mert egész héten keresztül sok vevő el van foglalva, csak vasárnap ér rá bevásárlásait eszközölni.

Mivel egészben kivihetetlen az, hogy az üzletek vasárnap egytől egyig zárva legyenek, a mi mindenesetre egyöntettség szempontjából nagyon is hátrányos, tehát a kereskedőknek belé kell nyugodni, hogy az üzletek csak részben lehessenek bezárva.

—a—b.

Napról-napra.

— július 16.

Marjuk egymást nyakrafőre . . .

Jól van é ez magyarok,

A mikor (a régi versként)

Ránk az osztrák „agyarog.”

En azt hinném, egyéb dolga

Lenne most a magyarnak,

Ezen (ismét régi szóval)

Hires „vadkan agyarnak”

Osztrák látja csak a hasznát,

Ha a magyar hajbakap,

A heccmájszter Bécsből dijjat —

S tőlünk magyarán kikap!

Sok baj van most a városházán,

A rendőr sem elég,

Es gondot ad a színház, aszfalt

Motor, kocsis, — cseléd.

Van még ezer apróbb-nagyobb ügy

A hol a rend kevés,

De tán a legrendetlenebb a

Fizetésrendezés.

— **Szakosztályi ülés.** Az ipartestület cipész szakosztálya szerdán délután az ipartestület kitanácstermében ülést tart.

— **Az alispánválasztás epilógusa.** A Somossy-párt részéről Leagyel Imre bizottsági tag most megfeleltette az alispánválasztást és azzal érvel, hogy rendkívüli közgyűlésen nem volt joga a törvényhatóságnak az alispáni széklet betölteni.

— **Póttartalékosok bevonulása.** A 3-ik honvédegyezred póttartalékosai augusztus hó 21-ére kapnak behívót. A póttartalékosok ezred és dandárgyakorlatokat végeznek majd a városban és környékén. A nyár akkor még javában dühög és így senkiséim irigyelheti a szegény póttartalékosokat, akiknek szeptember 24-éig kell majd nyögni az igt.

— **A kaszinó színházi ülőhelyei.** A városi tanács mai ülésén foglalkozott a kaszinó ismeretes színházi esetével. A dolog magyarázata az, hogy a kaszinó most már nem ragaszkodik tulságosan a volt diák-helyen emelt középső páholyhoz, amely állandó bérelte, ha az igazgató elsőrendű támlásszékekkel cserélhetné fel a páholyt. De a támlásszékek elől mind kt vannak bérelve.

Zilaby úgy szeretné jóllakatni a kecskét a káposzta megmaradásával, hogy a zenekarba akar 8 támlásszéket beállítani a kaszinó tagjai számára. Ilyértelmű beadványa fekkdt ma a tanács előtt, amely a kissé kényes ügy eldöntését a színházi tűzvizsgáló bizottság és a mérnöki hivatal véleményétől tette függővé. A véleményező hatóságok augusztus 15-éig nem késnek a véleményükkel.

— **A váci éhségstrájk.** Az orosz börtönökben volt eddig szokásban, hogy a

rossz bánásmód miatt felzudolt foglyok, míg kiváncsalmakat nem teljesítették, addig magukhoz ételt nem vettek. Ilyen éhségstrájk ütött ki mostanában a váci fegyházban is.

A váci éhségstrájk ügyében ma délelőtt 11 órakor a Magyar Távirati Iroda munkatársa felkeresve Gedeon fogházigazgatót, a ki a következőket mondta: Tarczai Lajos bizonyos panaszokat írásba foglalt és ezeket a panaszokat egy szociálista újságnak akarta beküldeni. Erre én figyelmeztettem, hogy ez a fogház szabályaiba ütközik és így nem engedhetem meg. Ha azonban valamit érelnesnek talál, joga van panaszívet kérni és azt kitölteni, a mit én 48 óra alatt az igazságügyminiszteriumhoz felterjesztek. Ő azonban azt mondta, hogy panaszívet nem akar kitölteni. Erre figyelmeztettem, hogy a panasz elintézésének más módja nincs. Erre másnap agitációt akart kifejteni és ebben az ügyben képviselőnek és elvtársaknak írtak. Ezeket a leveleket nem bocsátottam ki a szabályoz értelmében. Ezt Tarczai és társai sérelmesnek találták és kijelentették, hogy inkább éhezni fognak, ha ezt meg nem engedem. Ez módjukban áll, erről nem tehetek, — feleltem. Az esetről szabályszerű jelentést tettem Polonyi Géza igazságügyminiszternek. Tény az, hogy a foglyok szombattól ma délelőtt 11 óráig semmiféle ételt magukhoz nem vettek. Elrendeltem, hogy napjában kétszer orvos látogassa és vizsgálja meg őket. Legutóbb ma reggel 9 órakor vizsgálta meg az orvos és kijelentette, hogy semmi bajuk sincsen, csupán az egyikén tapasztalható régi keletű szívbaj. En a foglyokat — fejezte be az igazgató — leintőségig eltenőriztetem az orvossal. Különben is engem kötnék a fogház szabályai, a melyeket pontosan betartok.

— **Megszökött az asszony.** Tegnap a rendőrségen egy Sz. J. nevű egyén írva panasolta el, hogy a felesége, az ő régen kurgatott pénzét magához véve megszökött. Az asszony már régebb időtől kezdve szerelmi viszonyt folytatott egy 39. gyalogezredbeli katonával. Valószínűleg ezzel szökött el. A rendőrség az asszony körözését elrendelte.

— **Verekedés a vonaton.** Vasárnap este a Boeskaai szőlőtelepi hangversenyről jövő vonaton nagy rémület volt. Valaki meghuzta a vészféket és a vonat a nyit pályán azonnal megállott, nemsokáig kellett a kalauzoknak keresni azt a helyet, ahonnan a vészjelzés történt, mert az egyik kocsiból éktelen lármá hallatszott ki. Egy szép asszonyon ugyanis összeveszt két kereskedő, segéd és ebből aztán óriási botrány lett, összekarmolták egymást és alaposan összeverekedtek. A heccelődésnek a debreceni állomás rendőrsége lett vége, ahol a történeteket jegyzőkönyvbe vették és a vizsgálatot megindították.

— **Leforrázott gyermek.** Csacáról jelentik: Sirchich Lajos ottani szolgabíró kisfia a konyhában levő szapulókád csapját kihuzván, ennek forró vizé teljesen leforrázta a szerencsétlen gyermeket, mely több mint egy napi kínos szenvedés után meghalt.

— **F. hó 12-én reggel 5 órakor** a nagy állomás II. oszti várótermében egy hivatalos okiratokat tartalmazó szürke csomag elveszett. Kértek a megtaláló, hogy azt illő jutalom ellenében az alsó szabocsi árm. társ. Igazgatóságának (Debrecen, Széchenyi-utca 46.) átsegélyezze szíveskedjék.

— **Az ösztöndíj.** A városi tanács ma Tóth András szobrász tehetséges Zoltán fiának 300 korona ösztöndíjat szavazott meg, hogy magát tovább képeztesse. A művészek ösztöndíját nem adták ki.

— **Halál után kiderült kétnejűség.** Benedek Gyula ismert, jómérvű színész volt Mikón is, aki 6-7 év előtt mint művezető-redező működött nálunk. — az őszszel pedig mint apaszínész volt a Nádaszy József színtársulatánál. A szerencsétlen színész ember pár hónap előtt irtozatos be-

tagség után elhunyt Sopronban. Felesége, Némethy Jolán, akivel halála előtt néhány hónappal törvénytelen egybekelt, a színészegyesülettől, mint Benedek Gyula özvegye, temetési költséget és özvegyi segélyt kért. Az egyesület kiutalványozott e címen egy összeget és e tényét közölte a színészek hivatalos lapjában. Amint ez közhírré lett, Bera Róza színésznő megjelent az egyesületben, okmányokkal igazolván, hogy ő az igazi özvegy, mert tizenöt év óta törvényes neje Benedek Gyulánál, akitől nem vált el. A színészegyesület most meg van akadva, hogy melyik özvegyet részesítse a nyugdíjban, mert Benedek Gyula ellen a kétnejűség miatt nem járhat el.

— **Megtaposták a rendőrt.** Nem hiába a 13-as számot viselő rendőrrel van szó. Az éjjel Gebei József és társa alaposan felöntötték a garatra és széles jókedvükben lövöldözni kezdtek a Bocskay-téren. A 13-as számú rendőr figyelmeztette őket, hogy ilyen nem szabad cselekedni, a revolvért pedig elakarta venni tőlük. Ezeknek sem kellett több, nekiestek a rendőrnek, leteperték a földre és megtaposták, azután megléptek. Hatóságelleni erőszakért megindították ellenük a vizsgálatot.

— **Vérengző kutyapécérek.** A debreceni kutyapécételepen csaknem gyilkosság történt tegnap este. Kiss Bálint sinter összeszólkkozott Mikula Antal nevű társával. A vitás kérdést hatalmas doronggal oldotta meg Kiss Bálint, aki ugyanis úgy vágta fejbe az ellenkező véleményű levő barátját, hogy az eszméletlenül esett össze. — A szerencsétlen ember koponyatorrészt szenvedett. A vérengző kutyapécért a csendőrség vette oltalmába.

— **Leégett buza-termés.** Magyar-kanizsáról jelentik: Szerbkeresztúr községben a szántóföldeken leégett 50 hold buza-termés. A tűz tovaterjedését csak nehezen sikerült megátolni. A kár jelentékeny. A tüzet valószínűleg gyújtogatás okozta.

— **A timárcéh emlékei a városi-muzumban.** A debreceni Timártársulat elnöke Sarkadi Ferenc ur által megörzés végett, letétül a városi muzeumban helyezte el az 1872-ben feloszlott debreceni régi Timárcéh összes kiváltságleveleit, céhszabályait, jegyzőkönyveit s minden értékesebb öreg irásait. Muzeumunk ezáltal művelődéstörténeti és nyelvtörténeti szempontból becses kéziratokkal gyarapodott. Legrégibb oklevél 1486-ból való. A céh rendtartásait tartalmazza, amelyeket Szabó Bertalan akkori főbíró adott ki latin nyelven, pergamenre írva. Káposztás Mihály és társa céhmesterek kérésére. Latinul írták Szabó Miklós főbíró-ságában 1580-ban kelt céhszabályzat is; bíró-társa által megerősített 1599 évi rendtartás; valamint a timárlegények 1621 évi szabályzata. Diszes kiállításával ragadja meg figyelmünket Ferenc császár király 1830-ki kiváltság levele. Sokra becsaljuk Debrecen földes urának, Euyngi Török Jánosnak részint magyar, részint latin nyelvű kiváltságlevelet 1555 és 1560. évekből. Az 1555 diki pecsétes eredeti levél bizonyítja, milyen régi a debreceni timárok céhe, amikor azt mondja benne Török János, hogy: „a debreceni vargamesterek hozának mi előnkbe egy régi levelet, ki az ő mesterségekről volna, kit régen a városnak attak volna a régi királyok, kinek immár kétszáz esztendejénél több”. A historikus, aki majd debreceni gazdasági, vagy iparélete történetének megírására valalkozik, jó hasznát fogja venni az 1618-ban Felhalmi Gergely s Asztalnok Márton céhmesterek idejében készült s 1622-től fogva 1872-ig meglehetősen pontossággal vezetett öreg jegyzőkönyv, melybe a céh tagjait s reájok vonatkozó minden tanácsai határozatot bevezették. A letétül kapott gyűjteményhez tartozik egy esztergályozott levéltartó tok 1701-ből, egy remeket bilyogozó vas, meg egy társulati pecsételő. Szokásunk és tisztüakhoz híven beszámolókat a július 1-től július hó 15-ig másoktól érkezett ajándékokról is, amelyek újból örvendesen tanuskodnak a közönség érdeklődésének és helyes érzékeinek

ébrőléről. Muzeumi tárgyakat az utolsó két hét alatt a következő urnáktól, uraktól, polgárásszonyoktól és polgároktól kaptunk: I. Könyveket és nyomtatványokat: B. G. Gáborné három darab könyvet. Csicsó Lajos, Miscellanea Curiosa c. orvosi könyvet, rézmetszetekkel 1700-ból. Özv. Csóka Imréné 4 darab részben régi debreceni eredetű régi könyvet Kovács Eszter közvetítésével. Özv. Kovács Lászlóné, Vay László: A német hívség. Magyar hívség c. vaskos tört. könyvét 1806-ból. Löfkovics Arthur 1 darab könyvet. Mózes István kéfés mes c. három darab régi könyvet, kettő debreceni nyomtatvány. Pakai Györgyné (előbb Pakay Mihályné, Szikszai Juliánnanéhálieánya Juliánna által gyöngyfel himzet 2 drb. diszkötésű imakönyvet, amelyek Erzsébet királynő részére voltak ajándékolva szánva. — Ezenkívül egy 1831 évi Debr. kalendáriumot — Sipos Béla szerkesztő 2 drb. kisebb nyomtatványt II. kéziratosat: Deák Ferenc táulós: Désány és Darócy családra vonatkozó írásokat. Kálmánchely Gábor 2 drb. régi orvosi diplomát. Katona Lajos Bartha Boldizsár tiszorájának XVIII. századbeli kézirátát. Sipos Béla. — III. Régiségeket: Csicsó Lajos 2 kovács-pisztolyt, s egy öreg mérleget. Farkas Albert Zimon lett nagy ura töredékeit. Katona Lajos szabadságharcbeli pisztolyokat, egy drb. fából vájva, a hozzávaló vasszerszámokkal. Komlóssy Miklós régi debreceni állóórát. Murakózy László régi vörös réz klisét. Mózes István István malom megégésekor összeolvadt rézdarabot. — Novák Márton sárgaréz villát s szarvas agancs szerszámot utóbbi a podolili várból lettek. — Pataky Györgyné Ferenc császár 1814-beli érdemkeresztjét. Tarbay József jól járó régi fali órát, festett óra vaslappal. IV. Külöföldi korbelti ezüst és rézpénzeket, — bankókat: Boadán Gyula, Csicsó Lajos özv. Csóka Imréné, Frenzl Gyula, Katona Lajos, Lövy Béla, özv. Tóth Ferencné, V. Néprajzi tárgyakat: Dus József vasfűtő, ollót. Fekete Imre honfoglaló vezéreket ábrázoló öreg tejtejt pipát, Kovács István kulpa folyóban talált régi vaskést, özv. Tóth Ferencné régi mázas csuprot. Varga Istvánné kőuszdió poharat Egyiptomból. VI. Természettajzi tárgyakat: Varga Istvánné: praeparált kigyóbírt a kaukázusból és megkövesedett csontot Pécs vidékéről. A szives ajándékozónak ez uton is hálásan mond köszönetet a muzeum óra.

— **A megbírságot Fedák Sári.** Az isteni Zsazsa Kolozsvárt vendégszerepelt a napokban s természetesen automobilon ment. A vendégfeliépések sorozatában beálló változás lehetővé tette, hogy Szováta-füredre egy kis automobil kirándulást tegyen. Szovátaról visszajövet Kereki-Szent-István község mellett a vadul szágúró automobiljától megbokrosodtak dr. Márton József főszolgabíró lovai s a kocsit elragadták. — A koci darabokra törött s a bennülő főszolgabíró kiesett a kocsiból és súlyos sérülést szenvedett. Dr. Márton József, annak a járásnak főszolgabírója, megindította Fedák Sári ellen gyorsajtás miatt a kihágási eljárást s már meg is idézte tárgyalásra Fedákot. — Ezenkívül a pórujlárt szolgabíró még be is perelte Fedákot a koci értékének és az orvosi költségek megtérítéséért.

— **Mikor a cigány peccenyére vágyik.** Husra éheztek Felsőjózsa község határában tanyázó cigányok és nem tudtak sehogysem keríteni. Mikor aztán már nem tudtak a vágnak ellentállani, Petrovics Nánosi és Kolompár Kati cigányasszonyok gyufaoldatot csináltak. Ezzel kimentek a község rétjén legelő csordához és ott a gyufaoldattal megittak egy disznót. A disznó egy óra mulva megdőlött. Hanem azért még em jutottak peccenyéhez a cigányok. A konda a disznót bevitte a községbe, ahol az állatorvos felboncolta és megvizsgálta. A boncolásnál kiderült, hogy a 160 korona értékű disznót megmérgezték. Az esetet felfeltették a csendőrségnél, amely a feltételek hamar közrekerítette.

— **Mhunytak.** A mai nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalban: Bujdosó József ev. ref. 5 hónapos, Tokaji János ev. ref. 52 éves, Tóth Mária ev. ref. 15 éves, Récz Irma róm. kath. 1 hónapos, Horváth Károly róm. kath. 7 hónapos, Kokas Sándor ev. ref. 51 éves, Mészáros Dániel ev. ref. 38 éves.

— **Hatvan pályázó a hóhérságra.** A dán igazságügyi minisztérium — mint Koppenhágából írják — hivatalos közlőnyében a hóhéri állásra pályázatot irt ki, ami persze órási meglepetést keletkezett. Dániában ugyanis évtizedek óta nem hajtották végre a halálbüntetését, de miután az utóbbi időben több rémes gyilkosság történt, az igazságügyminiszter indítatva érezte magát arra, hogy a hóhér megkezdje működését. A kinevezendő hóhérsak a lefejezésen kívül, (Dániában még így végzik ki az elítélteket) az újabb érvényre emelt büntetésekkel is funkcionálni kell. A hóhér évi fizetése 1400 koronában van megállapítva, egy vesszőzésért pedig 50 korona honoráriumban részesül. Azonkívül nemes ténykedései körül felmerülő egyéb kiadásait is megértik. A fizetés tehát ezért a borzalmas foglalkozásért nem valami fényes és mégis már is hatvan pályázó akadt, köztük több intelligens ember is van. Sokan személyesen keresik fel a minisztert és kérik, hogy a hóhéri állást velük töltsse be. Dániában persze nagyon kíváncsiak most, hogy ki nyeri el ezt a diszes hivatalt.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Uffalussy ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

x **A légzőszervek megbetegedésénél** felelő fontos azonnal, mi eiyt az első jelek mutatkoznak, óvintézkedéseket tenni, miért is ajánlatos, mindenkor egy határos szert készletben tartani, még pedig nem köhögés elleni cseppeket vagy cukorkákat, hanem egy feltétlen segítő házi szert. Mint ilyen legjobban ajánlatos a „Sirolin-Roche“, mely számos köhögésben lett kipróbálva és a légzőszervek, valamint bronchialis-burát ellen a legjobb hatásúnak ismertetett el. „Sirolin-Roche“ kevesbiti a köpetet, gyógyítja a gyuladást és egyben előmozdítja az étvágyat is. Minden gyógyszerárban kapható.

x **Állásra pályázó.** Egy becsületes és jó családból származó, középszerű egyén 50—100 forint övadék letétele mellett pályázik bizalmi állás elnyerésére. — Ajánlja magát gazdatiszti állásra, pénzbehajtásra, raktárkezelésre, bizományi üzlet vezetésére vagy valamely magánintézetben hivatalnoki állást is elfogad. Cim a kiadóhivatolban megtehető.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Izis hajszesz. Két-három heti használat után a legrosszabb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ár csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárában, Piac-utca.

x Az Arany Bika kávéházban minden este előnyzene.

SPORT.

Football training. Csütörtökön a sport téren rendes football training fog tartatni. Ez uton is kéretnék a footballcsapat tagjai, hogy e heti trainingen minél számosabban vegyennek részt.

Házi verseny. A „debreceni tornaegylet“ vasárnap a nagyterdei sport téren tartotta meg házi versenyét. Az összes számok handikap versenyek voltak. Az elért verseny eredmény a következő: a) 100 yardos síkfutás: 1. Fényes Jenő (Schreits) 2. Szerukán Sándor (előnyel). b) Távolugrás: 1. Dr. Hajnal Dezső (előnyel), 2. Török L. (előny nélkül). c) Gerelyvetés: 1. Dr. Hajnal Dezső

(előnyel), 2. Zöld József. d) Discos: 1. Lukács Dezső, 2. Rudolfi Imre. e) 402 yard síkfutás: 1. Mórity József, 2. Szerukán Sándor. Az I. győztes ezüst, a II. bronz érmet nyert.

A footballcsapat tagjai felkéretnek, hogy ma (kedden) délután fél 6 órakor a kapitány választáson megjelenni sziveskedjenek. Az igazgatóság.

TAVIRATOR.

Meglövdözött gyorsvonat.

Budapest, július 16. Kassáról táviratozzák: a mai napon a Budapestről Kassára érkező gyorsvonatra, amelyen dr. Wlassics Gyula volt közoktatásügyi miniszter és gróf Hadik János is utaztak, ismeretlen merénylő éles töltéssel több lövést tett. Az egyik golyó beuzva az ablakot, gróf Hadik János belügyi államtitkár feje fölött repült el, de szerencsére ember életben kárt nem okozott. A vonatot megállították, de az ismeretlen merénylő akkorra elmenekült. A csendőrség a tettes ki nyomozása végett szigorú vizsgálatot indított.

Pisztóry Mór utóda.

Budapest, július 16. A Pistóry Mór halálával megüresedett kolozsvári első kerületben a képviselőiséget az első kerületi pártvezetőség Apáthy István kolozsvári egyetemi tanárnak ajánlotta fel, ki az ajánlatot elfogadta.

A veszprémi választás.

Budapest, július 15. Veszprémből jelentik: Óváry Ferencet ma függetlenségi programmal egyhangulag képviselővé választották.

Oroszországból.

Budapest, július 16. Szentpétervárról írják: Kozlov tábornok gyilkosa bevallotta, hogy a szocialista párt tagja. Trepov tábornok arcképét is megtalálták nála. A gyilkos nevét még nem tudják.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 16.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Búgyadt irányzat mellett 22,000 métermázsa került forgalomba gyengén tartott áron. Egyéb gabonanemek közül zab szilárd, zab 10 fillérrel olcsóbb. Tengeri árpa változatlan. Idő: boros.

Buza októberre	15.24—26.
Buza áprilisra	15.82—84.
Rozs októberre	12.92—94.
Rozs áprilisra	
Zab októberre	13.02—04.
Zab áprilisra	13.46—48.
Tengeri augusztusra	12.16—18.
Tengeri szeptemberre	12.32—34.
Tengeri 1907 májusra	10.74—76.
Repce augusztusra	31.80—32.

Szerkesztői-posta.

Levelező. Tessék megkezdni. Előbb énekel a madárka, azután kap kendermagot.

P—I. A meleg szóért meleg üdvözet.

— n — Nem méltóztatott jól megfigyelni, mert a 123. számban megjelent. — A párját is örömmel vennék.

— h — ő. Jón.

Tasnádi. Az egyik nem érkezett még le, a másik nem érkezett még meg. Am amaz lejön, mig emezt — úgy sejtjük — nem látjuk egyhamar. — Hölgyeim, szekeirozzák őt, csak szekeirozzák! Borzasztó ember!

Zs. B. Rád illik a vers: Hallgat az én Muzsán, mint a Kősi malma Szoboszlón.

s—i. Ha van is ki, mit és miért, de nincs kinek. Hanem azért próbát teszünk a kívánsága szerint fogunk cselekedni.

P—J. Zilah. Most már nem aktuális. Különben formailag sem felel meg.

Ingtatlanok forgalma Debrecenben.

Danka Ferenc veszi a debreceni 295. sz. jkvben foglalt 2 hold 212 négyszögöl ujosztású földet Péntes Gáborné Sipos Juliánától 1100 kor.

Geréby Pál a debreceni 295. sz. jkvben foglalt 6 hold 1088 négyszögöl ujosztású földet Péntes Gáborné Sipos Juliánától 5344 kor.

Id. Dári István veszi a debreceni 4335 sz. jkvben foglalt Hadházi-utca 16. sz. házat Sallai János és társaitól 5000 kor.

Egri Lajos és neje Jónás Kamilla veszik a debreceni 7823. sz. jkvben foglalt 674 négyszögöl Sestakertiszőlőt Kozma Ferencné Márton Sárától 3400 kor.

Szabó Gáborné Izso Eszter veszi a debreceni 1381 sz. jkvben foglalt Nyil utca 81. sz. házat Csapó Ferenc és társaitól 1480 kor.

Gyarmati István és neje Liptai Mária veszik a debreceni 8333 sz. jkvben foglalt 2 hold 400 négyszögöl ondódi földet Varga Sándor és neje Tar Sárától 1700 kor.

F. Kovács Gábor veszi a debreceni 3631 sz. jkvben foglalt 452 négyszögöl Köntöskerti szőlőt Szabó János és neje Nagy Zsófiától 1800 kor.

Veres Bálint és neje Tóth Zsuzsanna veszik a debreceni 1670. sz. jkvben foglalt 4 hold 930 négyszögöl ondódi földet ifj. Bészler János és társaitól 3300 kor.

Szabó Mihály és Pásztor Erzsébet veszik a debreceni 8800 sz. jkvben foglalt Percecs utca 23. sz. házat Szilágyi Imre és neje Márkus Juliánától 3800 kor.

Utcai és Udvari uri lakások, gáz- és vizvezetékek kiadók, Piac-utca 71. sz

Még mindég!

Nagyválaszték husszu és rövid száru se'ym cóna és glace keztyükben.

Sérv-kötők, Has-kötők,
hátegyenesítők, mülabak, mü-
kezek, müfűzők mértékszernti
készítéses és szakszerü javi
tása el vállaltatik

Mentőszekrények!

Cséplőgépek és gyár üzemek-
hez miniszteri rendelet szerint.

SGHÓN SÁNDOR

keztyü, kötszer- és orvosi müszer-tára,

DEBRECEN.

Piac-u. 12. Stenczinger-ház.

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul		óra	perc	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30	
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57	
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30	
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35	
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—	
Csák Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	8	55	
Csák Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8	24	
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11	
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51	
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	23	
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	25	
	m. á. vasutól	reggel	5	35
	vásártérről —	reggel	5	44
	m. á. vasutól	d. e.	8	09
	vásártérről —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	m. á. vasutól	d. u.	11	11
B.-Sz. Mihály felé	vásártérről —	d. u.	11	20
	m. á. vasutól	d. u.	4	34
	vásártérről —	d. u.	4	47
	m. á. vasutól	este	7	—
	vásártérről —	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35	
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56	
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56	
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16	
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9	35	
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51	
Bpestre érkezik				
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50	
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40	
Az este 10 ó. 31.-kor. ind. sz. v.	reggel	5	45	
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35	
Budapestről Debrecenbe indul				
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25	
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—	
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35	
Az éjjel 7 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—	
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15	
Debrecenbe érkezik				
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29	
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	48	
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24	
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8	29	
Csák P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46	
Csák Szatmár felől — — —	reggel	8	46	
Szatmár — M.-Sziget felől — —	d. u.	4	12	
Csák M.-Sziget felől — — —	este	10	11	
Szatmár felől — — — — —	este	6	40	
Kassa — Miskolc felől — — —	este	8	19	
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	d. e.	11	31	
	vásártérről —	reggel	7	33
	mávasúthoz	d. e.	7	40
	vásártérről —	este	6	22
	mávasúthoz	este	6	28
	vásártérről —	d. u.	8	29
	mávasúthoz	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44	
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54	
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25	
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35	
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15	
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18	

Legelegánsabban készítek

uri öltönyöket, felöltöket, esőköpenyeket,
sportöltönyöket, disz-magyar ruhákat,
papi palástok, reverendák és fövegeket,
valamint sikkos

EGYENRUHÁKAT

az új szabályzat szerinti kivitelben.

Készítek továbbá teljes katonai felszereléseket
a legelegánsabban, bármely fegyvernemhez, úgy
tényleges, mint tartalékos tiszti és egyéves önkéntes urak részére a legelőnyösebb árban.

A n. é. közönség nagybecsű pártfogását továbbra is kérve, maradtam
kiváló tisztelettel

Prelovsky András

katonai és polgári szabó

Debreczen, Kossuth-utca 4 szám.

SAFE DEPOSIT.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a Piac-utca 59. számú
Steinfeld-féle házban újonnan berendezett helyiségeinkben

SAFE DEPOSIT

osztályt állítottunk fel és ajánljuk értéktárgyak megőrzésére ezen teljes
biztonságot nyújtó rekeszeket. — Bővebb felvilágosításokat kívá-
natra készséggel nyújtunk s a bérleti feltételeket az érdeklődőkkel szívesen
közöljük.

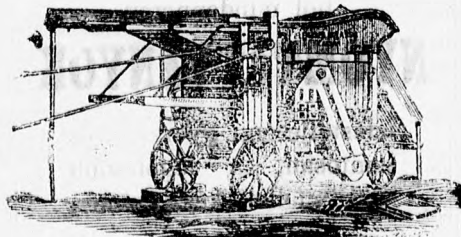
Közgazdasági Bank
Részvény Társaság
Igazgatósága.

SAFE DEPOSIT.

FLEISHER és TARSÁ

gépgyára és vasöntődeje, Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával célszerűen
s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit:

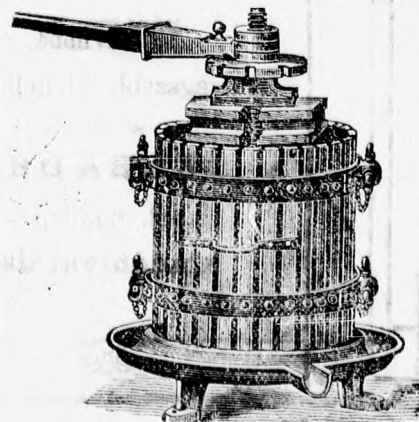
Cséplőkészleteit, cséplőgépeit,
Baker-élettisztító-rostait,
Borsajtóit s szőlőzúzót.

Gyárt továbbá: MALOM, - OLAJGYÁR
és SZESZGYÁR berendezéseket,
GŐZGEPEKET, GŐZKAZÁNOKAT
mindennemű SZIVATTYUKAT stb.

Bizományraktár:

Sesztina Lajos urnál
Debreczenben.

Gazdasági gépeink s egyébgyártmányaink
árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Védjegy: „Hergony”

A Liniment Capsici comp.,
a Hergony-Pala-Expeller pótlása

egy régiónek bizonyult hatásos, mely
már több mint 30 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult kórházi, népi,
családi és megházasoknál bedörzsölés-
képpen használva.

Figyelemre méltó, hogy hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és
csak olyan áruvet fogadjunk, és a mely a
„Hergony” védjeggyel és a Riehtar-
jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva.
Áru áruvegyben 80 fillér, 1 bot. 40 f. és
2 korona és ágyváltás minden gyógy-
sertírtáshoz kapható. — Főiskola: Tóth
Lóránd gyógyszerésznél, Budapeston.

Riehtar gyógyszerésznél
és „Arany orvosiáruháznál”, Prágában.
Kisbörzsönyben 2 bot. Kiskörmöcsényben 2 bot.

Csak
Selle és Kary

FREDIN

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

A legjobb arc-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZENOCs,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toillet szappa-
nok a kenőcs használá-
s latához

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
három szíjben, fehér, rózsza és krém
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: *dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön* gyógyszerész
uraknál, valamint *Jósa és Jóna* urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerertárában
Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

Egy tégely ára
kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZARSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG”
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.